برنامه راهبردی واحد توسعه و تحقیقات بالینی

بیمارستان بهار سال ۱۴۰۴ تا ۱۴۰۶

مقدمه و ضرورت

،پژوهش بالینی زمانی بیشترین ارزش را برای بیمارستان ایجاد می‌کند که به پرسش‌های واقعی مراقبت، تشخیص، درمان، پیشگیری کیفیت و ایمنی بیمار پاسخ دهد و نتایج آن به بهبود تصمیم‌گیری و عملکرد خدمات سلامت منجر شود .واحد توسعه و تحقیقات بالینی بیمارستان بهار با تسهیل طراحی و اجرای پژوهش‌های معتبر، پشتیبانی از پژوهشگران، حفاظت از حقوق شرکت‌کنندگان، سامان‌دهی داده‌های پژوهشی و کمک به انتقال شواهد به عمل بالینی، نقش پیوند دهنده میان نیازهای بالینی، مدیریت بیمارستان و نظام دانشگاهی .پژوهش را بر عهده دارد

رویکرد این برنامه، حرکت از شمارش صرف طرح و مقاله به سمت پژوهش با کیفیت، پاسخ‌گو به نیازهای بیمارستان، دارای رعایت اصول .اخلاقی، قابل تکرار و دارای ظرفیت استفاده در بهبود کیفیت خدمات است.

رسالت

توسعه کمی و کیفی پژوهش‌های بالینی و کاربردی در بیمارستان بهار از طریق شناسایی اولویت‌های بالینی و مدیریتی، توانمندسازی کارکنان و پژوهشگران، پشتیبانی روش‌شناختی و آماری، صیانت از حقوق و محرمانگی بیماران، ارتقای کیفیت داده‌ها و تسهیل .به‌کارگیری یافته‌های پژوهشی در راستای بهبود کیفیت، ایمنی و پیامدهای سلامت

چشم‌انداز

،واحد توسعه و تحقیقات بالینی بیمارستان بهار به عنوان واحدی پاسخ‌گو، قابل اتکا و فعال در پشتیبانی از پژوهش‌های بالینی اخلاق مدار و مسئله محور می باشد. به‌گونه‌ای که با استفاده از فرایندهای پژوهشی شفاف و قابل پایش، همکاری بین‌رشته‌ای مؤثر، زیر ساخت داده‌ای ایمن، توانمندی پژوهشی رو به رشد و شواهد مستند از استفاده نتایج در تصمیم‌های بالینی را فراهم می آورد.

ارزش‌ها

- رعایت قوانین و دستورالعمل‌های جاری وزارت بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی ذی‌ربط و مراجع اخلاق در پژوهش
- حفظ کرامت، حقوق، ایمنی، حریم خصوصی و محرمانگی اطلاعات بیماران و سایر شرکت‌کنندگان
- استقلال علمی، صداقت پژوهشی، شفافیت، مدیریت تعارض منافع و پیشگیری از جعل، تحریف و سرقت علمی
- عدالت در دسترسی به خدمات مشاوره‌ای و زیرساخت‌های پژوهشی
- پاسخ‌گویی به نیازهای واقعی بیمارستان و پرهیز از پژوهش‌های تکراری یا فاقد ارزش افزوده روش
- توجه به کیفیت روش‌شناسی، اعتبار داده‌ها، گزارش‌دهی شفاف و انتشار مسئولانه نتایج، اعم از مثبت یا منفی
- همکاری بین‌رشته‌ای، یادگیری مستمر، استفاده مسئولانه از فناوری و رعایت امنیت اطلاعات

تحلیل اولیه محیط داخلی و خارجی

ظرفیت‌ها و نقاط قوت قابل بررسی

- وجود جریان مستمر خدمات بالینی و مدیریتی که می‌تواند زمینه‌ساز شناسایی پرسش‌های پژوهشی واقعی باشد
- دسترسی بالقوه به پرونده‌ها و داده‌های بیمارستانی، مشروط به مجوز، کیفیت داده و رعایت محرمانگی
- امکان همکاری بین پزشکان، پرستاران، کارکنان پیراپزشکی، مدیریت، فناوری اطلاعات و پژوهشگران دانشگاهی
- امکان استفاده از جلسات گزارش‌دهی بالینی، کمیته‌های کیفیت و ایمنی و بازبینی پرونده‌ها برای استخراج اولویت‌های پژوهشی

چالش‌ها و نقاط ضعف احتمالی که باید اعتبارسنجی شوند

- محدودیت زمان کارکنان بالینی برای طراحی و اجرای پژوهش
- ناهمگونی یا ناقص بودن داده‌های روتین و نبود تعاریف عملیاتی یکسان برای متغیرها
- نیاز به تقویت مهارت‌های روش تحقیق، آمار، نگارش علمی و مدیریت داده
- محدودیت منابع مالی، نیروی پشتیبان پژوهش و دسترسی به مشاوره تخصصی
- فاصله احتمالی میان انتشار مقاله و استفاده عملی از یافته‌ها در تصمیم‌های بالینی یا مدیریتی

فرصت‌ها و تهدیدهای محیطی

- فرصت همکاری با دانشگاه علوم پزشکی، مراکز ثبت بیماری، شبکه‌های پژوهشی و مراکز همکار
- امکان استفاده از داده‌های روتین، سامانه‌های اطلاعات بیمارستانی و ابزارهای دیجیتال با رعایت الزامات امنیتی
- رقابت برای منابع مالی پژوهش و محدودیت بودجه یا زمان پژوهشگران
- تغییر مقررات، الزامات اخلاقی و سیاست‌های انتشار که مستلزم پایش و به‌روزرسانی مستمر است

اهداف کلان راهبردی

هدف کلان ۱ :توسعه پژوهش‌های بالینی و کاربردی باکیفیت و همسو با اولویت‌های بیمارستان

هدف کلان ۲ :تقویت نظام شناسایی، ثبت، حفاظت، مدیریت و استفاده پژوهشی از داده‌های بیمارستانی

هدف کلان ۳ :ارتقای توانمندی پژوهشی کارکنان، اعضای هیئت علمی، دانشجویان و پژوهشگران همکار

هدف کلان ۴ :استقرار فرایندهای شفاف و استاندارد برای بررسی، تصویب، اجرا، پایش و خاتمه طرح‌های پژوهشی

هدف کلان ۵ :توسعه منابع، مشارکت‌ها و زیرساخت‌های پشتیبان پژوهش و افزایش پایداری فعالیت‌های واحد

هدف کلان ۶ :تسهیل ترجمان دانش و استفاده از نتایج پژوهش در بهبود کیفیت، ایمنی بیمار و تصمیم‌گیری مدیریتی

راهبردها و اقدامات اجرایی

توسعه پژوهش‌های اولویت‌محور و باکیفیت

- تهیه فهرست سالانه اولویت‌های پژوهشی با مشارکت ریاست بیمارستان، مدیران بالینی، پرستاری، کیفیت و ایمنی بیمار، فناوری اطلاعات و واحدهای پشتیبان
- ایجاد مسیر مشاوره اولیه برای تبدیل مسئله بالینی یا مدیریتی به سؤال پژوهشی مشخص و قابل اجرا
- اولویت دادن به مطالعاتی که امکان بهبود تشخیص، درمان، ایمنی، تجربه بیمار، استفاده از منابع یا پیامدهای خدمات را بررسی می‌کنند
- پشتیبانی از طراحی مطالعات مشاهده‌ای، مداخله‌ای، کیفی، ارزیابی خدمات و پروژه‌های بهبود کیفیت متناسب با سؤال پژوهش و مقررات مربوط
- بررسی امکان اجرای مطالعات چندمرکزی و همکاری با مراکز ثبت بیماری یا شبکه‌های پژوهشی مرتبط
- پایش پیشرفت طرح‌ها در نقاط عطف از پیش تعیین‌شده و شناسایی زودهنگام تأخیرها، مشکلات جذب نمونه یا کیفیت داده

حاکمیت پژوهش، اخلاق و کیفیت

- تدوین و به‌روزرسانی چک‌لیست پذیرش طرح، بررسی کامل بودن مستندات، ارزیابی امکان‌پذیری و مسیر ارجاع به کمیته‌های ذی‌صلاح
- اطمینان از اخذ مجوزهای اخلاقی و سازمانی لازم پیش از شروع فعالیت پژوهشی و پیش از دسترسی به داده‌های قابل شناسایی
- استقرار سازوکار ثبت تعارض منافع، رضایت آگاهانه در موارد لازم، گزارش عوارض یا رخدادهای مهم و ثبت اصلاحیه‌های پروتکل
- تأکید بر برنامه مدیریت داده، تعریف متغیرها، کنترل کیفیت، ثبت نسخه‌ها، دسترسی مبتنی بر نقش و نگهداری ایمن داده‌ها
- آموزش اصول نویسندگی مسئولانه، ترتیب نویسندگان، ثبت کارآزمایی در موارد لازم، گزارش‌دهی مطابق راهنماهای معتبر و انتخاب مجله مناسب
- ایجاد فرایند شفاف برای رسیدگی به نگرانی‌های مربوط به تخلف پژوهشی و ارجاع آن به مراجع رسمی ذی‌صلاح

مدیریت داده و زیرساخت پژوهشی

- تهیه نقشه منابع داده بیمارستان شامل پرونده الکترونیک، سامانه‌های آزمایشگاه، تصویربرداری، داروخانه، پذیرش، ترخیص و سامانه‌های کیفیت؛ در صورت وجود و با مجوز لازم
- تدوین فرهنگ داده و تعاریف عملیاتی برای متغیرهای منتخب و تعیین مسئول کیفیت هر منبع داده
- طراحی فرایند درخواست داده پژوهشی شامل هدف، متغیرهای موردنیاز، حداقل‌سازی داده، مجوزها، مسئول دسترسی و زمان نگهداری
- ایجاد بانک داده پژوهشی با شناسه‌های کدگذاری‌شده و جداسازی کلید شناسایی از مجموعه تحلیل، در صورت فراهم بودن زیرساخت و مجوزهای لازم
- تهیه راهنمای استخراج، پاک‌سازی، مستندسازی، پشتیبان‌گیری، اشتراک‌گذاری کنترل‌شده و حذف یا آرشیو امن داده‌ها
- ارزیابی نیاز به فضای کار، رایانه، نرم‌افزارهای دارای مجوز، ابزارهای مدیریت منابع و امکانات امن ذخیره‌سازی

توانمندسازی و پشتیبانی پژوهشگران

- اجرای نیازسنجی آموزشی سالانه برای پزشکان، پرستاران، کارکنان پیراپزشکی، دانشجویان و سایر پژوهشگران همکار
- برگزاری کارگاه‌های هدفمند در زمینه سؤال‌سازی پژوهش، طراحی مطالعه، محاسبه حجم نمونه، سوگیری و مخدوش‌گری، تحلیل داده، تفسیر نتایج و نگارش علمی
- ارائه مشاوره زمان‌بندی‌شده در اپیدمیولوژی، آمار زیستی، مدیریت داده، اخلاق پژوهش، جست‌وجوی منابع و نگارش مقاله بر حسب ظرفیت موجود
- تدوین بسته راهنمای شروع پژوهش شامل مسیر اداری، فرم‌ها، چک‌لیست‌ها، زمان‌بندی و مسئول تماس
- ایجاد جلسات منظم ارائه ایده یا پروتکل و بازخورد همتایان برای ارتقای کیفیت طرح‌ها پیش از ارسال به مراجع تصویب

تأمین منابع و توسعه همکاری‌ها

- تهیه برآورد سالانه منابع موردنیاز بر اساس برنامه مصوب، شامل نیروی انسانی، آموزش، نرم‌افزار، تجهیزات و هزینه‌های اجرایی
- اطلاع‌رسانی فرصت‌های فراخوان پژوهشی و کمک به آماده‌سازی درخواست‌های حمایت مالی
- ایجاد فهرست همکاران و مشاوران داخلی و بیرونی در حوزه‌های روش تحقیق، آمار، اخلاق، مدیریت داده و نگارش علمی
- پیگیری توافق‌نامه‌های همکاری با دانشگاه یا مراکز پژوهشی ذی‌ربط مطابق اختیارات و ضوابط سازمانی
- تدوین سازوکار تقدیر از پژوهش‌های باکیفیت، همکاری‌های مؤثر و پژوهش‌هایی که منجر به بهبود قابل سنجش خدمات شده‌اند